

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Vittaryd Berättat av: -
Uppteckningsår: 1938 Född år i

Uppteckningen rör

(Ur uppt:arens dagbok.)

Interiör från en änkemans hem	1
Björnskinnen i kyrkan	6
Kyrkobruk	8

ACC. N.R. 5886

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gärdby
Socken: Vittaryd Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

INTERIÖR FRÅN EN ÄNKEMANS HEM.

(Ur uppt:arens dagbok.)

Vittaryd d. 25/6 1938.

I dag, besökt Kristina Johansson, Hult; och sedan har jag varit inne hos P.J. Davidssons.

Davidsson är född 1852 i Ryssby församling och har flyttat hit till Vittaryd som ung. Han är sedan rätt länge tillbaka änkeman och har en vuxen son, som bor hemma tillsammans med sin far. De hjälps åt att sköta hemmet och den lilla tillhörande jordlägenheten.

Sonen öppnade åt mig; d.v.s. han öppnade innerdörren - första dörren från gården in till förstugan hade jag för att vara på den säkra sidan öppnat själv och gått in genom. Jag stod i för-

ACC. N:R. 5886

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Vittaryd Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

2

stugan, då han öppnade åt mig. Det var tydligt att han både ville och inte ville att jag skulle komma in, men måste framför allt bära ut nattkärlet från rummet, där gamle Davidsson låg, och där jag skulle gå in. Gamle Davidsson är visserligen inte sängliggande. Han hade emellertid inte ännu stigit upp denna morgonen; klockan var när jag kom vid 10-tiden på förmiddagen. Han har nämligen för några dagar sedan fått ont i ena foten. Detta var anledningen till att han var uppstigen ännu.

Sonen bar ut nattkärlet, som var ett emaljerat sådant, och återvände sedan till sina sysslor i det intilliggande köket; han var sysselsatt med att baka. Innan han lämnade rummet och gick in i köket, gick han också bort till sängen och väckte sin far.

Denne makade dröjande och motvilligt av sig filtarna från hu-

ACC. N.R. 5886

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Vittaryd Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

3

vudet, och kom upp med sitt stora vita huvud på dynan. Litet vitt hår, och ett stort vitt skägg!

Örngott fanns det inte på dynan. Men däremot hade Davidsson ett lakan i sin säng. Detta lakan var av skäktfall och det var grått som en säck. Han hade hel och olappad, mycket smutsig skjorta på sig. Denna var helt enkelt så smutsig som den kan bli; ungefär så som den blir om man haft den på sig i omkring tre månader, sen kan den inte bli mycket värr.

Med de omständigheter, som jag träffade Davidsson under, är det inte överraskande att han inte blev någon verklig meddelare. Nog sitter han inne med en del traditioner - andra som träffa honom ibland berätta om detta - men han har det för slarvigt och ledsamt runt omkring sig, och han tycker som det är i dag, inte

ACC. N.R. 5886

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Vittaryd Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

4

att det är roligt med någonting, helt enkelt. Kunde förstås bli upplivad, om man tar tid på sig!

Rummet var ganska stort. Det låg kläder och varjehanda artiklar på stolar och andra platser i rummet. På en uppbäddad säng var det brett ett lakan av betydligt finare lin än lakanet, som Davidsson hade i sängen. Men även detta lakan var fullkomligt grått, tydligen genom dålig tvättning; det såg ut att vara nytvättat.

På skåp och andra möbler stod fotografier från Amerika. Davidsson har nämligen en bror i en plats som heter Triumf och en son i Minneapolis.

När jag tog adjö, sade jag ett par ord till den unge Davidsson - sonen - om att jag önskade honom en liten trevlig fru.

ACC. N:R. 5886

Landskap: ..... Smål. .... Upptecknat av: ..... Lage Nilsson .....
Härad: ..... Sunnerbo ..... Adress: ..... Gårdby .....
Socken: ..... Vittaryd ..... Berättat av: ..... upptecknaren .....
Uppteckningsår: ..... 1938 ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

5

Han sade att kvinnor "hade så stora anspråk" och de ville inte komma till en sådan gammal stuga som den här. Som det nu är, drar sig mycken ungdom - såväl kvinnlig som manlig - från landet och till städerna, något som man också beklagade i Fryele, där jag i häromdagen var inbjuden att delta i ett barndop.

ACC. N:R. 5886

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Vittaryd Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år   i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

1 - 2

BJÖRNSKINNEN I KYRKAN

Vittaryd kyrka. - I sakerstian finns ett gammalt ekskåp i vanlig allmogestil. - I rummet ovanpå kyrkans innertak hänger de båda björnskinnen. De hänger alltså på bjälkarna av takresningen; syns givetvis inte nerifrån kyrkan. Man måste gå upp på innertaket - genom en fyrkantig lucka vid kyrkorgeln på läktaren - för att få se dem. Det är ett par gamla ogarvade skinn. Håret har ramlat av från dem. Det finns bara några tofsar av pälsen kvar på det största, som är efter en stor björn. Det andra skinnet är tydligtvis efter en unge.

Det sägs - allmänt i socknen - beträffande tillkomsten av dessa båda björnskin, att de är från två björnar, som sköts - eller på annat sätt avlivades - under en söndag. Kyrkfolket uppbådades och

ACC. N:R. 5886

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Vittaryd Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

2

gick ut och sköt dem, sedan de hade fått bud till kyrkan om att björnarna visat sig. Det skall ha varit vid en ort i skogen, som heter Björnås eller dylikt - inte så särdeles långt ifrån kyrkan - som de skall ha skjutit björnarna, och de tog sedan och hängde upp skinnen i kyrkan. En del säger att det var de sista björnarna, som sköts i denna bygd.

Björnskinnen i kyrkan.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5886

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Vittaryd Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

KYRKOBROK

(Ur uppt:arens dagbok.)

Vittaryd d. 24/6 1938.

I kyrkan i Vittaryd. - Vid Fader vår iakttog jag att av de 3 kvinnor och 5 mankön, som funnos på läktaren, där även jag satt, var det blott en, som böjde ner huvudet, stödjande det mot handen, under det att bönen Fader vår lästes. Och han, som gjorde detta, (gamle ringaren Axel Emanuelsson) är blind. Vid de andra bönerna var det givetvis ingen. Under det att Välsingnelsen lästes, blev församlingen stående. Efter allt vad jag kunde förstå ber man inte med synliga åtaavor någon bön, när allt är slut i kyrkan och man är färdig att gå. Ingen tyst bön då, alltså, som det användes i många andra kyrkor.